

Heerlen/Parkstad en Maastricht

De toekomst ligt niet in de Randstad

Voor de gemiddelde Nederlander heeft Maastricht het imago van een toeristisch aantrekkelijke bourgondische stad, terwijl het nabijgelegen Heerlen/Parkstad wordt gezien als vergrijzend industrieel gebied waar weinig gebeurt. In werkelijkheid slaan de steden inmiddels samen met Sittard-Geleen op cultureel terrein de handen ineen, onder de noemer Tripool. Hoe verloopt die samenwerking en is er ook sprake van onderlinge concurrentie?

Bas Schoonderwoerd, bevoegen directeur van het inmiddels – nagenoeg subsidieloos – succesvolle Parkstad Limburg Theaters (PLT), weerlegt allereerst het idee van een grijs en stoffig Parkstad: 'Parkstad is al jaren de 5/6e stad van Nederland, met dienovereenkomstige podiumactiviteiten. De onrealistische beeldvorming is deels te danken aan veel "nepnieuws", waarbij de – ook landelijke – media hun aandacht eerst op de Randstad richten. Pas veel later volgt de provincie, vooral voor de provinciehoofdsteden. Daarbovenop zetten de oude Limburgse media Parkstad na het sluiten van de mijnen voornamelijk neer als een zwart gat. De landelijke media bleven daaraan meedoen, ook als er voldoende reden was positiever te berichten: denk bijvoorbeeld aan grote evenementen als het oudste meerdaagse kamermuziekfestival van Nederland Orlando, Cultura Nova en Pinkpop.'

Barry Braeken, wethouder cultuur in Heerlen vult aan: 'Om Zuid-Limburg te profileren als één cultuuregio, hebben in 2017 zogenaamde ketensessies plaatsgevonden. Hier gaan culturele instellingen in de Tripool op zoek naar een gezamenlijke positionering, vanuit de overtuiging dat deze het beste van onderop tot stand kan komen. Hier wordt ook gekeken naar de unieke positie van Zuid-Limburg als euregionaal grensgebied. Inmiddels heeft Heerlen al een stedenband met Aken, en is er een Heerlen-Aken-

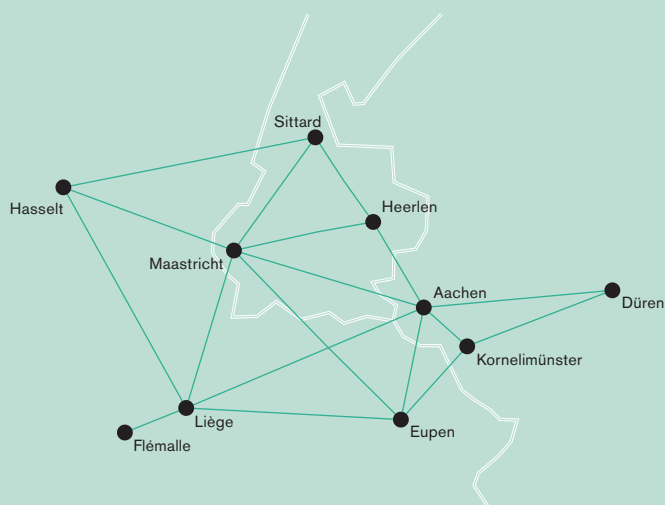
convenant waarmee beide steden elkaar aanvullen en versterken in plaats van op eigen houtje opereren.'

Euregionale samenwerking

Schoonderwoerd benadrukt dat het beeld van 'Heerlen tegen Maastricht' onjuist en achterhaald is: 'Wel is er lange tijd sprake geweest van een matige samenwerking, waarbij Maastricht het vizier strak op de Randstad richtte terwijl Heerlen, Kerkrade en Sittard voornamelijk elk voor zich aan de weg timmerden. Hierdoor werden kennis en kunde versnipperd.'

Tot voor kort leek de rijksoverheid de beeldvorming van Parkstad als oninteressant gebied te volgen, ook bij de verdeling van kunstsubsidies. Nationalisering van het subsidiebeleid veranderde de stede-

Very Contemporary
the network of Contemporary Art venues
in the Meuse-Rhine Euregio

lijke verhoudingen in Zuid-Limburg natuurlijk niet, wel ging er in verhouding tot het aantal inwoners onevenredig veel subsidie naar Maastricht. Parkstad heeft tweemaal zoveel inwoners als Maastricht (240.000 tegen 120.000). Breder getrokken: de Tripool heeft 600.000 inwoners en de Euregio maar liefst 3.900.000.

Schoonderwoerd: 'Inmiddels wordt ruimer, ook provinciaal, ingezien dat het raadzaam en verstandig is om op Tripoolniveau samen te werken en succes af te dwingen. Ook euregionaal worden samen met PLT ontwikkelingen in gang gezet of ondersteund, bijvoorbeeld *Schrit_tmacher just dance!* en het Euregio Dansforum.'

Schoonderwoerd noemt het denken in stad-provincie-land als knelpunt in de euregionale samenwerking: 'Centralistisch denken staat vaak haaks op de belangen van Zuid-Limburg. Wie de reisbereidheidscirkel – de afstand die publiek bereid is af te leggen voor een culturele activiteit – om cultuurvoorzieningen trekt, zit vanuit Parkstad en Maastricht nu eenmaal snel in het buitenland. Als de provincie Limburgse samenwerking verkiest boven Zuid-Limburgse euregionale samenwerking, worden de euregionale ambities belemmerd.'

Very Contemporary

De gedachte van de kracht van verbinding wordt gedeeld door Marie-Claire Krell, projectleider bij *Very Contemporary*. Krell werkte eerder in Maastricht mee aan diverse culturele projecten en constateerde net als Bas Schoonderwoerd de Maastrichtse hang naar de Randstad, die ten koste ging van samenwerking met steden in de (eu)regio. Dit gegeven en de tamelijk gesloten structuur lieten zien dat Maastricht geen heldere eigen visie toonde op het (helpen) ontwikkelen van met name vernieuwende kunstinitiatieven. Dit is een wezenlijk verschil met Heerlen, dat mede door het nagenoeg ontbreken van (overheids)subsidies juist ontwikkelingen 'van onderaf' stimuleerde en de ruimte gaf.

Krell geeft haar visie op euregionale samenwerking vorm bij *Very Contemporary*, netwerk van instellingen voor hedendaagse kunst in de Euregio Maas-Rijn. *Very Contemporary* heeft als doel het publiek te laten zien wat deze regio te bieden heeft op het gebied van beeldende kunst. Geregeld worden busreizen georganiseerd naar tentoonstellingen in onder andere Aken, Hasselt, Heerlen en Maastricht, waarbij bezoekers langs verschillende exposities in grote en kleinere instituten geleid worden.

just dance!

20.02.-25.03.
2018

schrit_tmacher

www.schrittmacherfestival.de
www.schrittmacherfestival.nl

Een samenwerking van Een moment van

STADTAACHEN

GB: Zfacel Dance Company
GB: Michael Clark Company
NL: HD11
NL: RUBBERBANDdance Group
CDN: Compagnie Lapous
CDN: Compagnie Virginie Brunelle
CDN: Yin Yin Dance Company
USA/CHN: Shay Kuebler / Radical System Art
CHN: Dadodans
NL: De Sille
NL: SALLY Dansgezelschap
NL: Maastricht
NL: Danceheater AYA
MEX: Delfos Danza Contemporanea
MEX: Tania Perez-Salas Company
MEX: Heleah Shechter Company
GB/NL: Compagnie Charles Libre
SLO: Sidi Lendi Cherkanaal
BIG/CHN: Entice Sweet Dance /
NL/IE: Liut Waypoint
GB: Phoenix Dance Theatre

Affiche Shay Kuebler: *Schrit_tmacher just dance!*
Fotografie: David Cooper

Krell: 'Het netwerk dat ontstaat rondom *Very Contemporary* komt vanuit intrinsieke motivatie. Het is een gemeenschappelijk project waar elk instituut in gelijke mate aan bijdraagt. Kennis wordt gedeeld: de kleinere organisaties liften mee op de pr van de grotere instituten en zien hun bezoekersaantallen groeien. Andersom kunnen de grotere instituten leren van de organisatiestructuren die "de kleintjes" hebben. Het grensgebied tussen Nederland, België en Duitsland dient het netwerk als experimenteer-ruimte. We willen vanuit de inhoud een archipel vormen met zelfstandige eilandjes die bij elkaar betrokken zijn, elkaar steunen en van elkaar leren.'

Very Contemporary onderzoekt wat de knelpunten zijn in de samenwerking tussen de verschillende regio's over de grenzen heen. 'Een belangrijk knelpunt is transport. De Deutsche Bahn wil graag een betere verbinding met de regio. Wat zou er gebeuren als Parkstad en Maastricht de krachten zouden bundelen en het hele gebied ontsloten zou worden over de landsgrenzen heen? Dan zou de regio sterker worden dan de Randstad!' •